

Pozbývání státního občanství České republiky

Od 1.1.2014 již nebude součástí právního řádu České republiky ustanovení, podle kterého čeští státní občané nabytím cizího státního občanství na vlastní žádost pozbývají automaticky své dosavadní české státní občanství, resp. takovým osobám bude tato nová právní norma umožňovat v plné míře disponovat tzv. dvojitým státním občanstvím.

Jediným zákonným způsobem pozbytí českého státního občanství bude od 1.1.2014 jeho pozbytí na základě prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky (§ 40 zákona o státním občanství České republiky). O prohlášení o pozbytí státního občanství České republiky již nebudou nadále rozhodovat zastupitelské úřady, nýbrž krajské úřady.

Nabývání státního občanství České republiky cizinci - bývalými státními občany

Nový zákon o státním občanství České republiky umožňuje zjednodušeným způsobem formou prohlášení nabytí české státní občanství fyzickým osobám, které pozbyly české nebo československé státní občanství přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nejednalo-li se o pozbytí československého státního občanství podle ústavního dekretu prezidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské nebo podle smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině¹⁾, nebo nejedná-li se o československého státního občana, který se ke dni 1. ledna 1969 stal, nebo by se k tomuto dni stal státním občanem Slovenské socialistické republiky, anebo po 1. lednu 1969 nabytí státní občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a je dosud jejím občanem. Učinění prohlášení bude umožněno rovněž bývalým československým státním občanům, kteří měli před odchodem do ciziny trvalý pobyt na území České republiky nebo České socialistické republiky, pokud nejsou ke dni učinění prohlášení státními občany Slovenské republiky (ustanovení § 31 zákona o státním občanství České republiky).

- Zjednodušené nabytí státního občanství České republiky bývalými občany tak již nebude vázáno na pozbytí českého resp. československého státního občanství pouze v období od 25.2.1948 do 28.3.1990; prohlášení tak budou moci učinit i bývalí občané, kteří státní občanství pozbyli před 25.2.1948 a po 28.3.1990 (s výjimkou uvedenou výše).
- Zákon o státním občanství České republiky na rozdíl od současné právní úpravy neumožňuje bývalým občanům do prohlášení zahrnout nezletilé děti, které nikdy nebyly státními občany České republiky! Pro děti, které pozbyly státní občanství České republiky, budou prohlášení činit jejich zákonní zástupci.

---

¹⁾ Ústavní dekret prezidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské. Smlouva mezi ČSR a SSSR o Zakarpatské Ukrajině č. 186/1946 Sb.

Nový zákon o státním občanství České republiky obsahuje speciální ustanovení (§ 33 zákona o státním občanství České republiky), které umožňuje zjednodušeným způsobem formou prohlášení nabytí české státní občanství rovněž fyzickým osobám, které se narodily v době od 1. října 1949 do 7. května 1969 mimo území Československé republiky a jeden z jejích rodičů byl ke dni jejího narození československým státním občanem a k 1. lednu 1969 se stal nebo by se k tomuto dni stal českým státním občanem. **Toto prohlášení lze podat nejpozději do jednoho roku od data nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. do 1.1.2015).**

Nový zákon o státním občanství nadále umožní nabytí prohlášením státní občanství České republiky fyzickým osobám, které byly k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky a nebyly českým státním občanem ani státním občanem Slovenské republiky; nabytí státního občanství České republiky tímto způsobem není umožněno fyzické osobě, která je ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky (§ 32 odst. 1). Fyzická osoba, jež je v přímé linii potomkem bývalého občana podle předcházející věty, může státní občanství České republiky nabytí prohlášením, pokud nebyla českým státním občanem ani státním občanem Slovenské republiky.

Zákon o státním občanství již nadále neobsahuje ustanovení, která by umožnila některým slovenským státním občanům zjednodušeným způsobem nabytí české státní občanství formou prohlášení (§ 18a, § 18b a § 18c zákona č. 40/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Dle přechodného ustanovení zakotveného v § 72 zákona o státním občanství však budou moci oprávnění slovenští státní občané učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 18a, § 18b a 18c zákona č. 40/1993 Sb., a nabytí takto státní občanství České republiky do 1 roku ode dne nabytí účinnosti zákona o státním občanství České republiky **(tj. do 1.1.2015).**